

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1905. Andra Kammaren. N:o 43.

Onsdagen den 19 april.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades de vid kammarens sammanträden den 8, den 11 och den 12 innevarande april förda protokollen.

§ 2.

Herr statsrådet m. m. *E. F. W. Meyer* aflämnade Kungl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

angående förändrad lydelse af 2, 10 och 17 §§ i nådiga förordningen angående villkoren för tillverkning af brännvin den 13 juli 1887;

angående anvisande af medel, erforderliga för öfvergången till det af Kungl. Maj:t i nådig proposition föreslagna förändrade sättet för beskattning af socker;

angående en inkomstskatt för år 1906;

angående vissa ändringar i gällande stämpelförordning; och med förslag till ändrad lydelse af § 60 regeringsformen.

Dessa propositioner blefvo på begäran bordlagda.

§ 3.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord hvilande proposition med förslag till lag om fortsatt tillämpning af hvad i lagen den 6 juni 1902, innefattande inskränkning i inmutningsrätten, är stadgad.

Vidare öfverlämnades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

angående beredande af pension å allmänna indragningsstaten åt förrådsförvaltaren vid Skånska husarregementet, underlöjtnanten i armén Oscar Sandahl;

angående beredande af pension å allmänna indragningsstaten åt vaktaren vid Kaknäs skjutbanor Carl August Lindblom;

angående beredande af pension å allmänna indragningsstaten åt kokerskan vid Kronprinsens husarregemente Josefina Katarina Sjöbergh; och

angående ny verkstadsbyggnad m. m. för fyrverkslaboratoriet vid Karlskrona varf.

§ 4.

Häruppå föredrogs statsutskottets memorial, n:o 93, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslagen under riksstatens femte hufvudtitel; och blefvo de i nämnda memorial föreslagna voteringspropositionerna af kammaren godkända.

§ 5.

Efter föredragning vidare af statsutskottets memorial, n:o 94, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under andra, tredje, fjärde, femte, sjätte, sjunde, åttonde och nionde hufvudtitlarna gjorda framställningar om anslag för beredande af dyrtidstillägg för år 1905 åt en del tjänstemän och betjänte m. m., blef den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen godkänd af kammaren.

§ 6.

Föredrogs, men bordlades åter sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 11, lagutskottets utlåtanden n:is 54, 55 och 56, Andra Kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande n:o 23 samt Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 25.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

§ 8.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets memorial, n:o 84, i anledning af remiss med öfverlämnande af uppgift å förändringar år 1904 i statsverkets inkomster af för dess räkning utarrenderade kronoegendomar m. m.;

särskilda utskottets n:o 1 memorial, n:o 4, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande vissa paragrafer af det vid utskottets utlåtande, n:o 1, fogade förslag till lag om ändring i vissa delar af lagen angående våghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891; och

särskilda utskottets n:o 2 utlåtande, n:o 1, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition n:o 79, med förslag till förordning angående försäljning af brännvin, dels och inom Riksdagen i ämnet väckta motioner.

§ 9.

Herr *C. J. Jakobson* afgaf en motion, n:o 289, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse af § 2 i nådiga förordningen om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket den 19 maj 1893, sådan nämnda § lyder enligt kungl. kungörelsen den 12 augusti 1902.

Denna motion bordlades på begäran.

§ 10.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Interpellation.

Herr Waldenström, som yttrade: Enligt nyligen offentliggjord statistik öfver den s. k. öfverföringen af telefonsamtal mellan riks och allmännas abonnenter förmedlades under år 1904 ej mindre än 50,471 sådana samtal. Däraf 33,938 från riks till allmänna och 16,533 från allmänna till riks. Af de öfverförda samtalen voro 9,701 interurbana, nämligen 8,122 från riks till allmänna samt 1,579 från allmänna till riks.

Det visar sig således att rikstelefonabbonenter haft *mer än dubbelt* så stort behof af öfvergång till allmänna som tvärtom, och hvad särskildt interurbana samtal angår, har rikstelefonabbonenter behöft anlita öfverföringen *mer än fem gånger så ofta* som allmännas abonnenter. Det må därför i all rimlighets namn frågas, hvarför icke telegrafstyrelsen kan återställa den samtrafik, som den i juni 1903 afbröts. Samtrafiken kostade abonnenterna 10 öre pr samtal, och precis detsamma kostar öfverföringen nu. Öfver samtrafiksafgiften klagade ingen bland abonnenterna, som saken närmast angick; ingen bland dem torde heller finnas, som icke hellre skulle betala dubbla denna afgift, om de finge samtrafiken tillbaka, än de nu betala 10 öre för öfverföringen. Samtrafiken var enkel, öfverföringen är förenad med många obehag för abonnenterna. För öfverföringen måste ej blott allmänna utan äfven riks hålla en särskild afdelning, som icke behöfdes för samtrafiken. Ett samtrafikssamtal gick mycket kvickare än ett öfverföringsamtal — minst tre gånger så kvickt. Och hvad gagn har då telegrafverket af att på detta sätt försvåra och obehagliggöra samfärdseln, som man ju på alla andra kommunikationsområden ständigt sträfvar att underlätta?

Om riks kunde genom en sådan åtgärd bereda endast allmänna och *dess* abonnenter obehag, medan de egna abonnenterna ingen känning hade däraf, så kunde man förstå, att det låge någon hugnad däri — föga moralisk förstås, men ändå *någon*. Men när det nu visar sig, att rikstelefonens abonenter hafva *mer än dubbelt*

Interpellation.
(Forts.)

och, hvad de interurbana samtalen angår, *mer än fem gånger* så många obehag därpå som allmännas, då frågas med dubbelt och femdubbelt skäl: hvad gagn eller huggnad kan telegrafstyrelsen ha af att plåga sina egna abonnenter? Ligger det förnuft i det?

I statens verk får, som bekant, i regeln, allmänna telefon icke finnas, äfven om bolaget erbjuder sig att sätta dit densamma gratis eller enskilda erbjuda sig att bekosta den; och det icke därför att den tar bort något rum, som kunde bättre användas, icke därför att den vållar någon människa eller ängel obehag — utom kungl. telegrafstyrelsen — utan endast på skäl, som svårigen någon annan än styrelsen kan fatta. Emellertid hafva tjänstemännen ofta allmänna telefon i sina hem — de hafva större nytta af den än af riks och de hafva icke råd att hålla sig begge. Att nu begagna öfverföringen, när en sådan tjänsteman skall tala med sitt hem, måste mången gång vara synnerligen odödligt. Och hvad gagn eller nöje kan statsverket hafva af att bereda honom sådant obehag? Dess bättre har man inom somliga verk hittat på ett sätt att någorlunda reda sig. Man har lagat så att vederbörande vaktmästare i sin bostad har allmänna, och dit gå tjänstemännen och telefonera, när de det behöfva. Men kanske skall telegrafstyrelsen, när den får veta detta, göra hvad den kan för att utverka ett åläggande för vaktmästarna att afsäga sig allmänna och lägga sig till med riks.

Något liknande, om ej ännu mer galet, förekommer i tekniska högskolan. Eleverna där ha begärt att i skolans hus på egen bekostnad få sätta upp en allmän telefon. De äro till största delen barn eller inackorderingar i familjer, där man har allmänna. Men det har vägrats dem. För att nu undgå öfverföringen hafva de bekostat uppsättningen af en allmän telefon för sin räkning i ett närbeläget kafé. Kan nu någon människa säga, hvem som har gagn af sådant?

När sjätte hufvudtiteln senast behandlades i Andra Kammaren, ställde jag till herr civilministern under diskussionen en fråga angående denna sak, men han fann icke skäligen att besvara densamma. Jag tillåter mig därför nu att vända mig med min fråga till herr statsministern, som hittills torde ingenting ha haft med denna sak att skaffa och därför icke har någon redan intagen ståndpunkt att försvara.

Jag anhåller alltså, att Andra Kammaren må tillåta mig att till herr statsministern framställa följande spörsmål:

Anser icke regeringen, att tiden nu kan vara inne att återställa den förra samtrafiken mellan riks och allmänna samt sålunda befria allmänheten, och särskildt rikstelefonens abonnenter, från de många obehag, som den nu i samtrafikens ställe inrättade s. k. öfverföringen vållar?

Stockholm den 18 april 1905.

P. Waldenström.

Ifrågavarande framställning blef på begäran lagd på bordet.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades :

friherre *C. C. Bonde* under 10 dagar fr. o. m. den 19 april och
herr *H. F. A. E. Pantzarhielm* under 7 dagar fr. o. m. den
20 april.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 3,10 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.